

blandt hvilke f. eks. kortene over Det Indiske Ocean og over Stillehavet er vel udført og stærkt virkende.

Hovedopgaven er klart fastholdt, nemlig at give et navneatlas med så meget af terræn, trafik og bebyggelse, som det er teknisk gør ligt. Almene oversigtskort til fysisk og human geografi findes kun i beskedent omfang, og antallet af specialkort er ligeledes begrænset. Der er udført et meget stort og krævende arbejde ved udvælgelsen af navnene.

Man må lykønske den store gruppe af mænd, navnlig i Skotland og England, som står bag dette kæmpearbejde, og der er grund til også at udtale en tak til alle de institutioner over hele Jorden, der har bidraget til, at Times Atlas har fået en helt ny skikkelse, et stort, nyt stof og en vel gennemarbejdet gennemgang af krigens og efterkrigstidens kortlægningsarbejder, der har øget vor kundskab om verdenstopografien i et omfang, som aldrig før er set.

Niels Nielsen.

Oxford Economic Atlas of the World. 2. udgave. Oxford University Press, Oxford 1959. 20 × 26 cm. 128 + 152 sider. 42 sh.

Oxford Regional Economic Atlas: The Middle East and North Africa. Oxford University Press, Oxford 1960. 20 × 26 cm. 135 s. 42 sh.

Den nye udgave af det fortrinlige Oxfordatlas er bygget over samme læst som førsteudgaven. Der indledes med en kort kartografisk fremstilling af klima, jordbundsforhold etc. Derefter følger hovedafsnittet, en kartografisk-statistisk gennemgang af produktion og handel – med data for de vigtigste råvarer og industriprodukter. Dette afsnit munder ud i nogle konkluderende betragtninger over befolkningsmængde og produktiv indsats. Atlassets sidste del er viet den regionale statistik og er således en art forkortet »Statesman's Yearbook« med oplysninger om de enkelte staters areal, befolkningsmængde, landbrug, industri, handel og transport.

Atlas af denne type er nyttige opslagsværker, når de som dette er vel-disponerede og teknisk set vel udførte. På den anden side forældes de fremsatte oplysninger om mængder jo hurtigt, fordi produktion og handel ændrer sig fra år til år. De fleste kort er udarbejdede på basis af statistik fra årene 1953–55 og beskriver således forlængst passerede stadier. Denne indvending har vel især gyldighed over for oplysningerne om mineralproduktionen – mineraloljeproduktionen er således vokset med henimod 8% årligt i de senere år, og produktionens geografiske fordeling har tilmed været underkastet betydelige ændringer (til eks. i USSR). Derfor er oplysninger om oljeproduktion og oljereserver i 1952 og 1957 næppe særlig relevante idag. Den samme indvending kan rettes mod det regionale stof – for ting som produktion, handel og indkomst i de enkelte lande ændres jo ligeledes hastigt.

Derimod tør man nok rose redaktionen for dens grundige bearbejdning af emner som i almindelighed ligger uden for et »produktionsatlas«' rammer, det gælder således sammenligningen mellem produktionen i de industrialiserede egne af verden og produktionen i de såkaldte underudviklede dele af vor klode. Men det gælder også den grundige redegørelse for atomenergiens muligheder.

Det andet af de to Oxford atlas behandler det Mellemste Østens og Nordafrikas erhvervsgeografi – og er således nr. 2 i en serie af bebudede

regionale, økonomiske atlas. Opbygningen i dette atlas er i princippet den samme som i atlasset over USSR og Østeuropa (Oxford Regional Economic Atlas, The USSR and Eastern Europe, 1956). Der indledes med en serie fysisk-politiske oversigtskort over delområderne i den behandlede region, alle i en relativt lille målestok (fra 1:11 mill. til 1:2,75 mill.) Dernæst beskrives terræn, jordbund og klima i otte kort, blandt hvilke der er grund til at fremhæve kortet over vandbalance og kunstvanding og specialkortene over Nildalen og Eufkrat-Tigris systemet. Derimod er reliefkortet over hele regionen trist og farveløst og falder således uhjælpe- ligt til jorden i sammenligning med de farvemættede og klare kort, der er anvendt andetsteds i atlasset.

Områdets ressourcer og produktion behandles i en kort serie, der ind- ledes med landbruget. Avlen af de vigtigste afgrøder belyses ved prikkort, og for de få områder, hvor oplysninger foreligger, er der kort over areal- anvendelse og udviklingsplaner.

Blandt mineralerne dominerer oljen naturligvis, og man får et glim- rende billede af produktionsfordeling (i 1957) og koncessionsaftaler og af ressourceforholdene omkring den Persiske havbugt. Derimod synes pipelines systemerne at være lidt stedmoderligt behandlede, man kunne have ønsket sig et kort, der viste oljeledningernes betydning som olje- transportvej i sammenligning med Suezkanalen.

Industrikortene viser med al tydelighed, at regionen har en særdeles lav industrialiseringsgrad, og kortene over kommunikationsforholdene viser, at også trafiknettet er svagt udviklet. Der lægges vægt på at vise Suezkanalens betydning for international søstrafik – men oplysningerne er her 5 år gamle og har næppe aktuel værdi længere.

Lidt umotiveret bringes et oversigtskort over »kortedækningen« i om- rådet, en iøvrigt nyttig oplysning, der burde være bragt i det indledende afsnit og ikke midt i produktionsafsnittet. Kortafdelingen afsluttes der- efter med et befolkningskort og et oversigtskort over områdets politiske historie.

Manglen på relevant statistik præger såvel kort som supplement, og de enkelte emner og lande er vel også som en følge heraf behandlet noget uensartet; på den anden side ligger der utvivlsomt et stort og grundigt forarbejde bag det fremsatte, og man finder næppe bedre oversigter over den arabiske verdens produktionsforhold end den omhandlede.

Per Kongstad.

Theodor Kraus: Individuelle Länderkunde und räumliche Ordnung. I serien: *Erkundliches Wissen.* Franz Steiner Verlag GmbH. Wiesbaden 1960. 14,5 × 21 cm. 107 s. DM 6,00.

Denne lille bog rummer 8 essays skrevet af Kölner professoren Theodor Kraus i tiden mellem 1933 og 1959. Forfatteren er økonomisk geograf, og størsteparten af de 8 essays handler om den økonomiske geografi, dens baggrund, mål og metode. I afsnittet »Der Wirtschaftsraum« fra 1933 sø- ger forf. at klarlægge forholdet mellem den økonomiske forskning og den økonomisk-geografiske forskning, og man hæfter sig ved den skillelinje, der trækkes mellem den rimeligt orienterede økonomi på den ene side – og den økonomisk orienterede geografi på den anden side. For den første